

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119014108
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2119014108.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Dušana Szabó a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci obžalovanej J. A., rod. U., nar. X. P. XXXX v K., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 26. novembra 2020, č. k. 9T/73/2019-179, na verejnom zasadnutí konanom 28. októbra 2021 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje v celom rozsahu. Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaná J. A. nar. X. P. XXXX v K., trvalé bydlisko C. ul. XXXX/XX, K., prechodne C. ul. XXXX/XXC, K. uznáva za vinnú, že

v období od mesiaca marec 2016 až do 26.11.2020 v K. ani na iných miestach na území Slovenskej republiky úmyselne riadne a včas neplatila výživné na svoju maloletú dcéru F. U., nar. XX.XX.XXXX, L. U., nar. XX.XX.XXXX a T. U., nar. XX.XX.XXXX, všetci traja bytom u starej matky F. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXC, K., hoci jej vyživovacia povinnosť vyplývala priamo zo Zákona o rodine a ktorej rozsah jej bol určený rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 11P/6/2015 zo dňa 05.01.2016, právoplatným dňa 11.03.2016, ktorým bola zaviazaná prispievať na každé z detí mesačne výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, pričom nevyvinula dostatočné úsilie aby sa trvalo zamestnala, pokiaľ bola zamestnaná tak iba krátkodobo a z dôvodu absencie bol pracovný pomer ukončený, nezaevidovala sa na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie, čím jej takto vznikol dlh na výživnom za predmetné obdobie vo výške celkovo 3.228,36 €,

t e d a

- najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnila zákonnú povinnosť vyživovať iného a čin spáchala závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas a na viacerých osobách,

č í m s p á c h a l a

- prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona.

Za to sa
o d s u d z u j e

podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona, za použitia ust. § 38 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaná na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) rozsudkom z 26. novembra 2020, č. k. 9T/73/2019-179, uznal obžalovanú J. A. (ďalej aj obžalovaná) za vinnú z úmyselného prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že v období od mesiaca marec 2016 až do 26.11.2020 v Trnave ani na iných miestach na území Slovenskej republiky úmyselne riadne a včas neplatila výživné na svoju maloletú dcéru F. U., nar. XX.XX.XXXX, L. U., nar. XX.XX.XXXX a T. U., nar. XX.XX.XXXX, všetci traja bytom u starej matky F. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXC, K., hoci jej vyživovacia povinnosť vyplývala priamo zo Zákona o rodine a ktorej rozsah jej bol určený rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 11P/6/2015 zo dňa 05.01.2016, právoplatným dňa 11.03.2016, ktorým bola zaviazaná prispievať na každé z detí mesačne výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, pričom nevyvinula dostatočné úsilie aby sa trvalo zamestnala, pokiaľ bola zamestnaná tak iba krátkodobo a z dôvodu absencie bol pracovný pomer ukončený, nezaevidovala sa na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie, čím jej takto vznikol dlh na výživnom za predmetné obdobie vo výške celkovo 3.288,36 €
2. Okresný súd za to obžalovanú odsúdil podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., s použitím ust. § 38 ods. 2 Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, na výkon ktorého ju podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.
3. Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní sa prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len prokurátor) vzdal práva na podanie odvolania. Obžalovaná voči vyhlásenému rozsudku zahlásila ihneď do zápisnice odvolanie.
4. Obžalovaná podané odvolanie odôvodnila osobitným písomným podaním doručeným okresnému súdu 10. februára 2021. V odvolaní uviedla, že od júna 2019 do marca 2020 uhrádzala vyživovaciu povinnosť vo výške 190 € a od apríla 2020 do decembra 2020 uhrádzala vyživovaciu povinnosť vo výške 20 € z dôvodu krízovej situácie spôsobenej epidemiologickou situáciou. Od januára 2021, po dohode s exekútorom uhrádza vyživovaciu povinnosť vo výške 190 € (rozdelené na dve platby po 95 €). Obžalovaná k odvolaniu priložila dôkaz o úhrade za mesiac 1/2021 v plnej výške, dôkaz o úhrade za mesiac 2/2021 vo výške 95 €, druhá splátka vo výške 95 € bude uhradená 18.02.2021. Ďalej v odvolaní uviedla, že od júna 2019 platí vyživovaciu povinnosť riadne a pravidelne, že s maloletými deťmi sa pravidelne stretáva, má s nimi materinský vzťah, snaží sa s nimi udržiavať kontakt a byť im dobrou mamou. Aktuálne je nezamestnaná, do októbra 2020 však pracovala dva roky na dohodu v skladoch Tesco v Gáni. Nezamestnaná je z dôvodu, že jej bola ukončená pracovná zmluva, prácu si aktívne hľadá. Čestne prehlásila, že bude plniť vyživovaciu povinnosť riadne, včas a v plnej výške 190 € mesačne. S poukazom na vyššie uvedené preto navrhla, aby Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) vo veci vydal oslobodzujúci rozsudok.
5. Prokurátor sa k písomne odôvodnenému odvolaniu obžalovanej nevyjadril.
6. Spisový materiál bol krajskému súdu riadne predložený na rozhodnutie o odvolaní obžalovanej 17. marca 2021.
7. Za účelom prejednávania odvolania obžalovanej nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 28. októbra 2021. Na verejné zasadnutie sa dostavila prokurátorka krajskej prokuratúry, obžalovaná a svedkyňa F. V.. Pokiaľ ide o dokazovanie, krajský súd ho na verejnom zasadnutí postupom podľa § 326 ods. 5 Tr. por. doplnil výsluchom obžalovanej a svedkyne F. V. ako aj oboznámením listinných dôkazov.
8. Obžalovaná pri výsluchu po zákonom poučení uviedla, že platí bežné výživné, okrem mesiacov jún a júl 2021, kedy potrebovala riešiť veci súvisiace s bývaním. Predložila krátkou cestou súdu výpisy z účtu svojho druhu, ktoré môžu natrvalo ostať založené v spise, ktorými chce preukázať, že sa bežné výživné každý mesiac pravidelne platí, s výnimkou mesiacov jún a júl 2021, kde sa dohodla s exekútorom, že ich doplatí formou splátkového kalendára. Pokiaľ ide o samotný dlh na výživnom, ktorý bol vyčíslený v napadnutom rozsudku, tento nezaplatila, nakoľko nemá z čoho ho zaplatiť. Koľko zaplatila od 26.11.2020 doposiaľ na bežnom výživnom, uviesť nevie. Pracuje len brigádne, nakoľko má exekúcie, nemá ani účet, nakoľko by jej bol zablokovaný.

9. Svedkyňa F. V., ktorá v konaní zastupuje ÚPSVaR Trnava, k rukám ktorého má obžalovaná výživné platiť, po zákonom poučení uviedla, že pokiaľ ide o dlžné výživné, ktoré bolo vyčíslené v napadnutom rozsudku, že boli nejaké úhrady len na bežné výživné, boli to platby od exekútora, môže súdu krátkou cestou pripojiť platobnú kartu, kde sú tieto platby zdokumentované. Je tu aj platba bankovým výpisom za jún 2021, čo obžalovaná zrejme zaplatila poštovou poukážkou, odvtedy nebola realizovaná žiadna platba. Exekúcia, ktorá prebieha voči obžalovanej, je vedená tak pre bežné výživné, ako aj pre dlh na výživnom. Platby, ktoré boli poukázané exekútorom, boli započítané na bežné výživné. Inak ten dlh na výživnom stále narastá a žiadna z tých súm, ktoré prišli, neboli započítané na dlžné výživné vyčíslené v napadnutom rozsudku. Úrad tie úhrady páruje primárne k bežnému výživnému a až keď prevyšuje došlá platba bežné výživné, tak sa priradí k dlhu. Aktuálne je dlh obžalovanej na výživnom vo výške 3.315,42 €.

10. Pokiaľ ide o listinné dôkazy oboznámené na verejnom zasadnutí, tak relácie na obžalovanú žiadnu zmenu oproti stavu pred vyhlásením rozsudku nepriniesli. Z vyjadrenia súdneho exekútora JUDr. Pavla Šajáneka doručeného krajskému súdu 8. októbra 2021 (v spise č. I. 204) v spojení s úradným záznamom (č. I. 219) vyplynulo, že súdny exekútor od obžalovanej v období od 20. novembra 2020 do 7. októbra 2021 obdržal sumu 1.045 €, z ktorej poslal oprávnenému - ÚPSVaR Trnava - sumu 794,20 €, čo činí 76 %, zvyšok 24% išlo na exekučné trovy tak, ako to ukladá zákon. Z výpisov z účtu P. P. vedeného v J. banke za mesiace január až september 2021, ktoré predložila obžalovaná, vyplynulo, že P. P. poukázal súdnemu exekútorovi JUDr. Pavlovi Šajánekovi za obdobie január až september 2021 spolu sumu 1.045 €. Z tzv. platobnej karty predloženej svedkyňou V. vyplynulo, že od 20. novembra 2020 do 28. októbra 2021 obžalovaná dlžné výživné nezaplatila a neplatila pravidelne ani bežné výživné, aktuálne má dlh na výživnom 3.315,42 €. Obžalovaná sa k vykonaným dôkazom nevyjadřila.

11. Nakoľko iné návrhy na doplnenie dokazovania strany nemali, predseda senátu vyhlásil dokazovanie za skončené a udelil slovo na konečné návrhy. Prokurátorka v konečnom návrhu uviedla, že sa s napadnutým rozsudkom stotožňuje v celom rozsahu, čo sa týka odvolania obžalovanej, je evidentné, že táto skutočne má záujem bežné výživné už toho času platiť, čo potvrdila aj svedkyňa z ÚPSVaR, je však nepopierateľné, že dlh na výživnom tak, ako je určený v napadnutom rozsudku splatený nebol, naopak dlh stále narastá. Teda dôkazná situácia, ktorá bola bezprostredne pred vyhlásením odsudzujúceho rozsudku, je nezmenená, trestnosť činu nezanikla, preto navrhla odvolanie obžalovanej ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietnuť. Obžalovaná v konečnom návrhu uviedla, že sa snaží výživné platiť, snaží sa, ako sa dá. Pred rokom to neodchádzalo v plnej výške, ale teraz to už odchádza. Žiada preto, aby bola oslobodená spod obžaloby.

12. Podľa § 315 Tr. por. o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala oprávnená osoba - obžalovaná, proti výrokom, proti ktorým odvolanie podať mohla a urobila tak v zákonom stanovenej lehote, preskúmal postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, by krajský súd prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania. Po preskúmaní predloženého spisového materiálu krajský súd zistil, že odvolanie obžalovanej je dôvodné, aj keď z iných ako ňou prezentovaných dôvodov.

14. Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo napadnutým výrokom, obžalovaná mu v odvolaní konkrétne procesné pochybenia nevytýkala a krajský súd vlastným prieskumom nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

15. Pokiaľ ide o napadnutý výrok o vine, krajský súd v prvom rade konštatuje, že okresný súd vykonal všetky dôkazy potrebné pre objektívne a zákonné rozhodnutie. Vykonané dôkazy následne okresný súd v súlade s ust. § 2 ods. 12 Tr. por. vyhodnotil individuálne, ako aj v ich súhrne a dospel k správne mu záveru o vine obžalovanej. V odôvodnení napadnutého rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 Tr. por. uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a rozviedol právne úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporovali. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, ako sa okresný súd vyrovnal s obhajobou obžalovanej a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona.

16. Podľa názoru krajského súdu je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé, vychádza zo skutkového stavu, ako bol zistený na hlavnom pojednávaní a krajský súd proti nemu nemá žiadne výhrady. Aj podľa názoru krajského súdu je obžalovaná z protiprávneho konania bezpečne usvedčovaná jednak vlastnou výpoveďou, ale aj svedeckou výpoveďou svedkyne F. V. a oboznámenými listinnými dôkazmi. V podrobnostiach potom krajský súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku v časti výroku o vine bez potreby dané argumenty opakovať.

17. Pokiaľ ide o doplnenie dokazovania krajským súdom, toto bolo primárne zamerané na skutočnosť, či odo dňa vyhlásenia rozsudku okresného súdu, t. j. od 26. novembra 2020 ku dňu konania verejného zasadnutia 28. októbra 2021 nedošlo k dodatočnému splneniu si vyživovacej povinnosti zo strany obžalovanej, resp. k uhradeniu dlžného výživného vyčísleného v napadnutom rozsudku, kde by prichádzala do úvahy aplikácia inštitútu o účinnej ľútosti v zmysle § 86 ods. 1 písm. a) Tr. zák., o ktorej bola obžalovaná opakovane v priebehu trestného stíhania poučovaná.

18. Z doplneného dokazovania vykonaného na verejnom zasadnutí (obsahovo rozvedeného vyššie v texte) mal krajský súd za preukázané, že obžalovaná zročné výživné v rozsahu 3.228,36 € nezaplatila. Preukázaná bola len úhrada bežného výživného po 26. novembri 2020, aj to nie v plnej výške a nie za každý mesiac. Tieto úhrady ale neumožňovali aplikáciu ust. § 86 ods. 1 písm. a) Tr. zák. o účinnej ľútosti, lebo cit. ust. Trestného zákona predpokladá, že obžalovaná do času, kým sa odvolací súd odoberie na záverečnú poradu, uhradí celú sumu dlžného (zročného) výživného.

19. Dôvod, pre ktorý krajský súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a sám rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku (enunciáte) je ten, že okresný súd nesprávne v skutkovej vete výroku o vine napadnutého rozsudku ustálil sumu zročného výživného za obdobie od mesiaca marec 2016 do 26. novembra 2020 na sumu 3.288,36 €, hoci správne ide o sumu 3.228,36 €. Táto suma predstavuje rozdiel medzi výživným 4.774,38 €, ktoré mala obžalovaná za dané obdobie zaplatiť a exekútorom poukázanou sumou 1.546,02 € v prospech úradu. Túto zrejmu chybu v počítaní nebolo možné odstrániť len postupom podľa § 174 Tr. por., nakoľko k nej nedošlo pri písomnom vyhotovovaní rozsudku, ale výrok rozsudku bol s touto chybou aj vyhlásený.

20. Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu skutku, z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zřejmé, akými právnymi úvahami sa okresný súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona. Okresný súd usúdil, že skutok ustálený v skutkovej vete výroku o vine napadnutého rozsudku napĺňa všetky zákonné znaky prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák., lebo najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnila zákonnú povinnosť vyživovať iného a čin spáchala závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas a na viacerých osobách.

21. K právnej kvalifikácii skutku krajský súd uvádza, že z právnej vety výroku o vine rozsudku je zistiteľné - najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnila zákonnú povinnosť vyživovať iného - že okresný súd posúdil konanie obžalovanej ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 31.12.2019 (čo ale výslovne nevyjadril), hoci správne malo byť jej konanie posúdené (vzhľadom na obdobie páchania skutku až do 26. novembra 2020) ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom od 1.1.2020. Ide o pokračovací trestný čin trváci s prvkami hromadného trestného činu, ktorý je dokončený až dokonaním posledného útoku, teda vyhlásením odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa. Dokonaný (nie dokončený) je trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. naplnením jeho zákonných znakov, t. j. okamihom, keď páchatel najmenej dva mesiace (do novely Trestného zákona č. 420/2019 Z. z. účinnej od 31.12.2019 to boli tri mesiace - pozn. súdu) v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovat' iného (§ 207 ods. 1 Tr. zák.) alebo sa úmyselne vyhýba plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať alebo zaopatrovat' iného (§ 207 ods. 2 Tr. zák.). Okamihom spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 písm. c) Tr. zák. v nasledujúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch od predchádzajúceho odsúdenia alebo prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je okamih jeho dokonania a nie až okamih jeho dokončenia (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29. novembra 2011, sp. zn. 2 Tdo 54/2011).

22. Pochybenie okresného súdu opísané v predchádzajúcom bode nebolo možné napraviť, nakoľko odvolanie podala len obžalovaná vo svoj prospech a išlo by o zmenu v jej neprospech. Z rovnakého dôvodu nemohol byť ani dlh na výživnom (zročné výživné) navýšený aj o ďalšie mesiace po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa (t. j. po 26. novembri 2020), počas ktorých si podľa vlastného tvrdenia, ale aj tvrdenia svedkyne V. a listinných dôkazov obžalovaná naďalej vyživovaciu povinnosť riadne (každý mesiac a v plnej výške) neplnila. V trestnom práve sa totiž uplatňuje zásada zákazu reformatio in peius, teda zásada zákazu zmeny v neprospech obvineného alebo aj zásada zákazu zmeny k horšiemu. Predmetná zásada predstavuje jednu z esenciálnych zložiek práva na

spravodlivý súdny proces a je budovaná na princípe, že postavenie obžalovanej sa nemôže zhoršiť tým, že využije svoje právo na podanie opravného prostriedku. Táto zásada teda garantuje možnosť obžalovanej napadnúť rozhodnutie súdu v čo najširšom rozsahu bez obáv z rizika, že si zhorší svoju situáciu.

23. Pokiaľ ide o zavinenie, okresný súd ustálil u obžalovanej zavinenie vo forme úmyslu, ktorý záver aj podľa názoru krajského súdu bolo možné bezpečne vyvodiť z objektívnych skutočností, konkrétne z povahy činu a spôsobu jeho spáchania. V podrobnostiach potom krajský súd odkazuje na vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku.

24. Odvolacie námietky obžalovanej krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné. Obžalovaná bola uznaná za vinnú preto, že si úmyselne neplnila vyživovaciu povinnosť v období od marca 2016 až do 26. novembra 2020 (vyhlásenie odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa), pričom na naplnenie skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. stačilo, aby hociktoré tri mesiace v tomto období obžalovaná výživné nezaplatila napriek tomu, že v danom čase disponovala dostatkom finančných prostriedkov, čo v konaní bolo vykonaným dokazovaním bezpečne preukázané. Nakoniec toto obžalovaná ani nespochybňovala, poukazovala len na to, že svoje deti navštevuje a od 26. novembra 2020 doposiaľ sa snaží bežné výživné platiť. K tomu krajský súd uvádza, že platenie bežného výživného mimo stíhaného obdobia je z hľadiska posúdenia tejto trestnej veci bez právneho významu.

25. Keďže bolo podané odvolanie v prospech obžalovanej proti výroku, ktorým bola uznaná za vinnú, a krajský súd tento výrok nezrušil, postupom podľa § 317 ods. 2 Tr. por. preskúmal v celom rozsahu aj zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste, ktorý má vo výroku o vine svoj podklad.

26. Pokiaľ ide o výrok o treste, tento nebol zo strany obžalovanej osobitným spôsobom v odvolaní namietaný, resp. v uloženému trestu neboli vytýkané konkrétne nesprávnosti. Krajský súd sa preto pri prieskume tohto výroku zamerlal na všeobecné posúdenie zákonnosti a primeranosti uloženého trestu, keďže chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania, neboli zistené.

27. Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

28. Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

29. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu.

30. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

31. Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnúť podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadnúť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

32. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchateľa i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchateľom či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchateľa neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchateľ oprávnene nemôže považovať za spravodlivé. Páchateľ je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchateľa je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchateľa pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

33. Pokiaľ ide o výrok o treste obsiahnutý v napadnutom rozsudku, hneď na úvod krajský súd konštatuje, že okresný súd vykonal ohľadom tohto výroku dostatočné dokazovanie, správne vyhodnotil osobu obžalovanej a ďalšie skutočnosti potrebné pre uloženie trestu. Svoje zistenia a závery následne dostatočným a zrozumiteľným spôsobom rozviedol v napadnutom rozsudku. Krajský súd považuje zistenia, ktoré bral okresný súd do úvahy pri určení druhu trestu a jeho výmery, vrátane zohľadnenia pohľadujúcich a priťažujúcich okolností, za správne, ktoré potom okresný súd relevantným spôsobom aj vyhodnotil. Okresným súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok je trestom zákonným z pohľadu správne stanovenej trestnej sadzby, pričom je uložený na samej dolnej hranici zákonného rozpätia. Rovnako je aj trestom spravodlivým a primeraným, najmä vo vzťahu k osobe obžalovanej, okolnostiam trestnej činnosti a následku, ktorý bol trestným činom spôsobený. Takto uložený trest v sebe obsahuje prvky individuálnej, ako aj generálnej prevencie, vrátane morálneho odsúdenia konania obžalovanej. Na záver krajský súd dodáva, že uloženie alternatívneho trestu k nepodmienečnému trestu odňatia slobody by ani podľa názoru krajského súdu u obžalovanej nespĺnilo svoj účel a to práve z dôvodov, na ktoré správne v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal okresný súd. Možno dodať, že obžalovaná ani do rozhodnutia odvolacieho súdu svoj postoj k plneniu tejto svojej elementárnej povinnosti zásadne nezmenila, keďže naďalej výživného neplatí riadne a včas tak, ako jej to ukladá vykonateľné rozhodnutie.

34. Čo sa týka spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, okresný súd správne obžalovanú na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák., keďže obžalovaná pred spáchaním súdeného skutku nebola vo výkone trestu odňatia slobody.

35. Tento rozsudok bol prijatý jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.